

.....
arocila na kn
erno Tiskovne
lruge v Ljubljani

Jack London:

Strahote Salomonovih otokov

(Iz tihomorskih zgodb.)

Ne da se tajiti, da so Salomonovi otoki nedostopna skupina. Z druge strani pa so tudi še hujši kraji na svetu. Toda novinec, ki nima prirojenega umevanja za divjake in za življenje v prvobitnem stanju, dobi o Salomonovih otokih res lahko strašen dojem.

Resnica je, da sta mrzlina in griza na dnevnem redu, da je ostudnih kožnih bolezni na prebivke, da je zrak nasičen s trupom, ki se zajeda v sleherno znojnico in urezo ter povzroča hudobne čire, in da se nekateri krepač moč, tudi ako tam uide smrti, vrne v domovino invalid. Res je nadalje, da so domačini na Salomonovih otokih divja drkal s krepkim tekom do človeškega mesa in s posebnim naglajanjem za zbiranje človeških glav. Višek sporta je zanje to, da zahrbtno ujamejo človeka in mu s spretnim udarcem bojne sekire presekajo hrčtenico tik pod možgani. Takisto je res, da na nekaterih otokih, tako na primer na Malaiti, računajo dobiček in izgubo v gospodarskem prometu po umorih ljudi. Glave so tam sredstvo izmenjave in posebno dragocene so bele glave. Kaj pogosto priredi do tucat vasi skupno zbirko, ki jo pomnožijo mesec za mesecem, vse do dne, ko se izkaže kak hraber vojniki s sveže, še okrvavljeno glavo belega moža in zahteva nagrado.

Vse to je čista resnica, in vendar se najdejo belci, ki so živeli na Salomonovih otokih po nekaj let in ki čutijo po njih domotožje, ko jih ostavijo. Treba je le, da si oprezen — in da imaš srečo — pa lahko ziviš na Salomonovih otokih dolgo časa; seveda pa moraš biti človek pravega kova. Imeti moraš dušo zaznamovano z žigom neizogibnega belega moža. Biti moraš neizogiben. Imeti moraš neko brezbržnost nasproti premoči, ogromno samouverjenost in tisti rasi egoizem, ki daje

priljubljen, da je en sam belec še ob delavnih boljši od tisoč črncev in da s nedeljo ne ustraši niti dve tisoč črnčinov. Zakaj baš to so stvari, ki so storile belca neizogibnega. Oh, in še nekaj: belec, ki hoče biti neizogiben, ne sme samo prezirati pasem in smatrati samega sebe za Bog zna kaj; tudi ne sme imeti preveč bujne domišljije. Nagnjeni, običajev in načinov mišljenja pri črnih, rumenokožnih in rjavokožnih ne sme razumeti predobro, zakaj vse to ni tisto, kar je pomagalo beli pasmi na njenem kraljevskem pohodu okoli sveta.

Bertine Arkwright ni bil neizogiben. Bil je preveč čutljiv, prenežna natura, in imel je preveč domišljije. Vse preveč je bil navezan na svet in preveč rahločutno se je prilagajal svoji okolici. Zato so bili Salomonovi otoki tisti kraj na svetu, kamor bi ga bilo najmanj smelo zanesti. Prišel ni z namenom, da bi tam ostal. Pettedenski premor med dvema parnikoma se mu je zdel zadosten, da ustreže klicu po prvobitnosti, ki se je oglašal na strunah njegovega bitja. Tako, čeprav z drugimi besedami, je vsaj pripovedoval damam, ki so potovale z »Makembom«: in one so ga častile kakor junaka, zakaj bile so ženske in so poznale Salomonove otoke samo z varnega krova, ko se je parnik trudoma kretal med njimi.

Na ladji je bil nekdo drugi, ki se ženske niso menile zanj. Ta nekdo je bil scvrknjen možiček z velo, mahagonasto kožo. Ime, s katerim je bil vpisan v seznamek potnikov, je nevažno, toda njegovo drugo ime, kapetan Malu, je bilo ime, ki so črnci od Novega Hannovera do Novih Hebridov z njim zaklinjali duhove in strašili svojo neposlušno dečo. Življenje med divjaki in v divjih krajih je bilo njegov klic: med mrzlino in napori, ob pokanju snideric in tleskanju pazniških bičev si je bil nagrabil pet milijonov v obliki trepanga, sanelovine, biserovine in želvovine, slonovih orohov in kopre, pašnikov, nasadov in trgovskih postaj.

V zlomljenem mezincu kapetana

Maluja je bilo več neizogibnosti nego v sem okostju Bertieja Arkwrighta. A dame so mogle soditi pač le po videjnosti in Bertie je bil gotovo da zal na oko.

Ko se je Bertie v pušilnici razgovarjal s kapetanom Malujem, mu je razodel svoj namen, da si ogleda pravno, krvavo življenje na Salomonih. Kapetan Malu je priznal, da je ta namen kaj častihlepa in častna. Zanimati za Bertieja se je začel šele čez nekaj dni, ko mu je hotel mladi pustolovec po vsej sili razkazati avtomatsko pištolo kalibra 44. Da bi poznal stroj orožja, je Bertie porinil poln nabojnik v votli držaj.

»Čisto preprosta je.« Tako govoreč je potegnil vnanjo cev nazaj in jo je izpustil. »Takole, vidite, se sama nabija in sama napne.« Zdal mi ni treba tega kakor pritisniti na jeziček. »Enkrat zaporedoma, tako naglo, kot le morem migati s prstom. Pogledite varstveno zaporo. Zaradi te mi najbolj ugaja. Zanesljiva je. Vsako dete jo lahko vzame v roke.« Izdril je nabojnik. »Evo, kako zanesljiva.«

Držal jo je v roki, s cevjo štrlečo proti želodcu kapetana Maluja. Višje kapetanove oči so neomajno zrlje

»Je ne bi obrnili drugam?« je vprašal. »Če vam ni nerodno.«

»Saj je povsem varna.« mu je zardil Bertie. »Izdril sem nabojnik. Zdal ni nabita, razumete.«

»Strelno orožje je zmerom nabito.«

»Ta pištola ne.«

»Obrnite jo vendarle kam drugam.«

Glas kapetana Maluja je bil enoličen, kovinski in tih, toda njegove oči se niso odtrgale od cevi, dokler je bila namerjena nanj.

»Pet funtov stavim, da ni nabita,« je vneto predlagal Bertie.

Kapetan je zmajal z glavo.

»Nu, pokažem vam.«

Ze si je hotel nastaviti cev na senec, z očitnim namenom, da bi sprožil.

»Samo trenutek,« je mirno rekel kapetan Malu in iztegnil roko. »Dajte, da jo pogledam.«

Pomeril je na morje in pritisnil na jeziček. Sledil je težak pok, obenem s ostrim udarcem zatvora, ki je vrgel vročo, kadečo se stročnico stran. »Potegnil sem zatvor, jelite da?« je pojasnil. »To je bila neumnost, vse kar je res.«

Medlo hihitaje se je spustil na počivalni stol. Kri mu je bila izginila iz obraza in pod očmi so se mu začrtali temni kolobarji. Roke so mu trepetale tako silno, da ni mogel ponesti cigarete do ust. On, ki je bil tolikanj navezan na svet, se je v duhu videl ležečega vznag in svoje možgane razsute po krovu.

»Bogme,« je rekel, »... bogme da.«

Z »Makebom« je potoval komisar, ki se je vračal iz Sydneya, in z njegovim dovoljenjem so se pri Ugiju ustavili, da so spustili nekega misijonarja na kopno. Pred Ugijem je bila zasidrana jahta »Arla«, ki ji je poveljeval kapetan Hansen. »Arla« pa je bila izmed mnogih ladij, ki so bile Malujeva last, in na njegov predlog in povabilo se je Bertie za štiri dni prekrkal na »Arla« ter je odplul z njo nabirat delavce ob malajski obali. Rečeno je bilo, da ga »Arla« nato izkrca pri plantaži Reminge, ki je bila tudi last kapetana Maluja; tam lahko ostane Bertie teden dni, potem pa ga pošljejo v Tulagi, kjer je bil sedež vlade, da bo ondi komisarjev gost. Kapetan Malu je dal še dva druga naloga in s tem izginje iz naše povesti. En nalog je bil naslovljen na kapetana Hansena, drugi na Mr. Harriwella, upravitelja plantaže Reminge. Glasila sta se oba enako, to je, da naj dobi Mr. Bertram Arkwright vpogled v divje in krvavo življenje na Salomonovih otokih. Kapetan Malu — tako vsaj šušljajo — je menda tudi pripomnil, da zapade z njegove strani zaboj škotskega whiskyja za vsak primer, v katerem bi bil Mr. Arkwright deležen kakega posebno imenitnega vpogleda.

»Da, Swartz je bil zmerom preveč trdoglav. Vzel je, pomislite, štiri svoje čolnarje s seboj v Tulagi, da jih je

dal tam bičati — uradno, veste — in se je nato vračal z njim, v kitovki. Bilo je doka, viharno in se je prevrnil tik pred vhodom v pristan. Swartz je bil edini, ki je ušel. To se ve, da je bilo samo nesreča.«

»Nesreča? Res?« je vprašal Bertie brez prave pozornosti, ves zaverovan v opazovanje črnca pri krmilu.

Ugi je bil že za njim in »Arla« je držala po letnem morju proti gozdnatim bregovom Malaita. Krmilar, ki je Bertie tako pazno visel na njem z očmi, se je ponašal z žrebijem za deset pennyjev, zataknjenim skozi nos kakor špila. Okoli vratu je nosil ogrlje iz hlačnih gumbov. V uhljih je imel zataknjen odpirak za konzerve, odlomljeni držaj ščetke za zobe, lončeno lulo, medeno kolo ure budilke in več stročnic za Winchesterovo risnico. Na prsi mu je visela izza vratu polovica porcelanastega kroznika. Kakih štiri-deset podobno nališpanih črncev je ležalo po krovu; petnajstotnica se jih je prištevila k posadki ladje, ostali pa so bili pravkar najeti delavci.

»Seveda je bila sreča,« se je oglašil Jacobs, krmar na »Arla«, slok, temnook človek, ki je bolj nalikoval kakemu profesorju kakor pomorščaku. »Johnnyju Bedipu bi se bila skoro pripetila enaka nezgoda. Vračal se je z nekaj ljudmi od bičanja, ko so ga prevrnili. Toda on ni plaval nič slabše od njih in dva izmed njih sta utonila. Pomagal si je z veslačo latvo in s samokresom. Bilo je seveda nesreča.«

»Te nesreče se dogajajo vsak dan,« je pripomnil poveljnik. »Ali vidite onegale, ki stoji pri krmilu, Mr. Arkwright? Ljudožerec je. On in ostala posadka so pred šestimi meseci utopili takratnega kapetana »Arla«. Kar na krovu so ga, prav tamle pri zadnjem obroču.«

»Pogled na krov je bil strahovit,« je rekel krmar.

»Če vas prav razumem — — —?« je začel Bertie.

»Kakopak,« je dejal kapetan Hansen. »Utonil je po nesreči.«

»Toda na krovu — — —?«

(Dalje prih.)

Starsi! Preskrbite

otrokom OBUTEV za JESEN in ZIMO!

Tvrdka „PEKO“ bo od 20. do 30. t. m.

globoko znižala ceno otroški obutvi.

ALEKSANDROVA CESTA

BREG ŠTEV. 9.

POSLOVODJA

prvovrstna moč

za večjo trgovino manufakture in špecerije se sprejme takoj, eventualno s 1. novembrom

Pogoji: Samec, 30 do 40 let star, perfekt in slovenski in nemški, dober prodajalec posebno v modni stroki. Prednosti imajo absolventi trgovske šole. Le tisti, ki reflektirajo na stalno mesto in ki so v vsakem oziru neoporečni naj pošljejo ponudbe s točno navedbo dosedanjih služb na ogl. oddelek Jutra pod »PRVOVRSTNA MOČ 13«

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Če boste tudi vi imeli sveče „EYQUEM“

verujte mi, da boste tudi vi vzklikali:

„O, moja draga, kako Te ljubim!“

Generalno skladišče za Jugoslavijo:

Tehničko - Auto - Agentura

Teh. M. Kurillo, Dubrovnik II.

20 do 25

dobrih zidarjev

sprejemem takoj

na razne kraje v Sloveniji

Gradbeno podjetje ing. Jos. Dedek, Ljubljana VII, Zibertova 7.

L. Mikuš
LJUBLJANA, Mestni trg 15
izdelovatelj dežnikov
Na drobno! Na debelo!
Zaloga sprehajalnih palic
Stari dežniki za enovo oreobletem.

Ocarinjenje

vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošiljk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji ceni

Rajko Turk, carinski posrednik, Ljubljana, Masarykova 9 nasproti glavne carnice

Vse informacije brezplačno

Babica

Marija Mramor-Volčeva

z daljšo bolniško prakso 66

se priporoča cenj občinstvu

V Ljubljani, Poljanska cesta 15

Prima sortirano vino

astnega pridelka, letnik 1925

12 do 13 stopinj alkohola

na okrog 80 hl na prodaj.

Anton Mahorič, Ptuj.

745

NOVE VREČE RABLJENE

Vse vrste na vedno na zalogo in prodajo po najnižjih cenah dobroznana tvrdka

RKO MLAKAR Ljubljana Krakovsk nasip 14/I

stotam se vedno kupujejo rabljene vreče

Prvovrstna milanska firma

s sedežem v sred št. Milana, ki razpolaga s prvovrstnim izbornim strokovno naobrazanim personalom in ma vez v vse Italij,

želi vezi s prvovrstni ugost. firmam

ter b. prevzela njih samostojno zastopstvo v Lombard

Nadalje pa nudi

tudi eksporterjem drugih predmetov jugoslov. prov. svoje zastopstvo za Lombardio

Dopise in sicer nemške je nasloviti pod:

„Cooperazione Milano“ na Annoncenexpedition G. Cehovin Trieste,

Viale XX Settembre 65. Telefon Inter. 33-17